

ขอติดตั้งประปา “เก่า-ใหม่” : ค่าใช้จ่ายที่ควร “แตกต่าง”

คดีที่ครองธรรมนำมาพูดคุยกันวันนี้... เป็นตัวอย่างกรณีที่รัฐออกกฎหมายบังคับใช้ แล้วประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกฎดังกล่าวรู้สึกว่าเป็นธรรมกับตนและขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริง จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง คดีนี้เป็นการยืนยันว่าประชาชนธรรมดาก็สามารถเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมได้ครับ !

โดยเรื่องมีอยู่ว่า... นายจุฑาเทพได้ซื้อบ้านมาจากการขายทอดตลาดของธนาคารแห่งหนึ่ง ซึ่งเจ้าของบ้านเดิมได้ถูกการประปานครหลวงยกเลิกและยุบทะเบียนการใช้น้ำ รวมทั้งถอดมาตรวัดน้ำออก และหักเงินประกันไว้เพราะค้างค่าน้ำประปาเกินระยะเวลาที่กำหนด

เมื่อจะเข้าอยู่...นายจุฑาเทพจึงได้ยื่นเรื่องขอติดตั้งประปาในบ้านหลังดังกล่าว ซึ่งการประปานครหลวงได้ทำการตรวจสอบแล้วเห็นว่าเป็นการขอใช้สิทธิติดตั้งประปาใหม่ ไม่ใช่กรณีการขอติดตั้งประปาซ้ำจากผู้ใช้น้ำรายเดิม เนื่องจากการประปานครหลวงได้ออกกฎใหม่คือ ระเบียบการประปานครหลวงฉบับที่ 50 ว่าด้วยการติดตั้งประปา (พ.ศ.2544) ซึ่งในข้อ 4.1 กำหนดว่า การติดตั้งประปาใหม่ หมายความว่า การติดตั้งประปาสำหรับสถานที่หรืออาคารที่ไม่มีการติดตั้งประปามาก่อน หรือที่เคยมีการติดตั้งประปาแต่ขอยกเลิกการใช้น้ำหรือถูกงดจ่ายน้ำ **เกินระยะเวลาที่การประปานครหลวงกำหนด** ประกอบกับคำสั่งการประปานครหลวงที่ 109/2544 เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประปาใหม่ ข้อ 1 ซึ่งกำหนดว่า กรณีที่ไม่ต้องวางท่อจ่ายน้ำ ให้คิดค่าใช้จ่ายในการวางท่อแยกเข้ามาตรวัดน้ำที่มีความยาวไม่เกิน 20 เมตร ตามอัตราค่าใช้จ่ายแบบเหมาจ่าย

การประปานครหลวงจึงได้คำนวณค่าใช้จ่ายในการขอติดตั้งประปาของนายจุฑาเทพ เป็นแบบการติดตั้งประปาใหม่ในราคาเหมาจ่ายเป็นเงิน 6,000 บาท รวมเงินประกันการใช้น้ำและภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงินทั้งสิ้น 7,020 บาท นายจุฑาเทพไม่เห็นด้วยกับหลักเกณฑ์การคิดค่าใช้จ่ายดังกล่าว เนื่องจากตนได้ขอติดตั้งประปาในบ้านซึ่งเคยมีการติดตั้งประปามาแล้ว จึงได้โต้แย้งแต่การประปานครหลวงยังคงยืนยันยืนตามเดิม นายจุฑาเทพมีความจำเป็นต้องใช้น้ำจึงได้ยอมชำระเงินดังกล่าวไปก่อน จากนั้นจึงได้นำเรื่องขึ้นสู่ศาลปกครองครับ

คดีนี้มีประเด็นที่ศาลต้องพิจารณาว่า การที่การประปานครหลวง ได้ออกระเบียบการประปานครหลวง ฉบับที่ 50ฯ ว่าด้วยการติดตั้งประปา (พ.ศ.2544)ฯ และคำสั่งการประปานครหลวงที่ 109/2544ฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประปาใหม่ เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

กรณีนี้ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า **การติดตั้งประปา แบบติดตั้งประปาใหม่และแบบติดตั้งประปาซ้ำนั้น มีความแตกต่างกันตามลักษณะของงานที่จะต้องทำในการติดตั้ง และลักษณะของงานดังกล่าวย่อมเป็นตัว กำหนดให้มีการคิดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายจากประชาชนผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันไปด้วย** ความหมายของการติดตั้งประปาใหม่ จึงต้องเป็นการทำงานในลักษณะเปลี่ยนท่อหรือติดตั้งอุปกรณ์ใหม่ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ แต่ไม่รวมไปถึงกรณีการทำงานติดตั้งอุปกรณ์บางส่วน

ดังนั้นบทบัญญัติตามข้อ 4.1 ของระเบียบการประปานครหลวง ฉบับที่ 50ฯ ในส่วนที่ว่า การติดตั้งประปาใหม่ หมายความว่ารวมถึง การติดตั้งประปาสำหรับสถานที่หรืออาคารที่เคยมีการติดตั้งประปาแต่ขอยกเลิกการใช้น้ำหรือถูกงดจ่ายน้ำนั้น **จึงเป็นข้อกำหนดที่ไม่ถูกต้องตามลักษณะงานที่ต้องดำเนินการในการติดตั้งจริง** เพราะในกรณีผู้ใช้น้ำเดิมไม่ชำระหนี้จนล่วงเลยกำหนดไปเป็นเวลานานและมาขอใช้น้ำอีก ก็เป็นเพียงเรื่องการเรียกร้องให้รับผิดชอบระหว่างการประปานครหลวงกับผู้ใช้น้ำรายเดิมเท่านั้น กรณีจึงไม่ใช่ลักษณะของงานที่จะต้องทำในการติดตั้งประปาใหม่แต่อย่างใด

การคิดราคาแบบเหมาจ่ายในกรณีของนายจุฑาเทพ **จึงย่อมถือได้ว่าเป็นการผลักรงการติดตั้งประปาให้แก่ผู้ใช้น้ำรายใหม่ ซึ่งไม่ได้มีส่วนรับผิดชอบในการติดตั้งชำระค่าน้ำประปาของผู้ใช้น้ำรายเดิมแต่อย่างใด** อีกทั้งท่อและอุปกรณ์เดิมอาจยังใช้งานได้ดี หรือหากต้องมีการเปลี่ยนท่อและอุปกรณ์เดิมจริงก็สามารถชี้แจงค่าใช้จ่ายกับผู้ใช้น้ำรายใหม่ได้ กรณีนี้จึงต่างกับการติดตั้งประปาใหม่ ซึ่งต้องใช้อุปกรณ์ใหม่ทั้งหมด ซึ่งจากข้อเท็จจริงกรณีของนายจุฑาเทพไม่ได้มีการเปลี่ยนท่อหรืออุปกรณ์ใหม่แต่อย่างใด หากแต่มีเพียงการบรรจบบมาตรวัดน้ำและการใช้วัสดุอุปกรณ์บางส่วนเท่านั้น

ฉะนั้น การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประปาในราคาเหมาจ่ายให้เหมือนกับกรณีการติดตั้งประปาใหม่ จึงไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง เป็นการสร้างภาระเกินสมควรแก่นายจุฑาเทพ รวมทั้งผู้ขอใช้น้ำรายอื่นในลักษณะเดียวกัน ตั้งแต่เดิมก่อนที่การประปานครหลวงจะมีการเก็บค่าใช้จ่ายในการติดตั้งแบบเหมาจ่ายดังกล่าว ก็ได้เคยมีคำสั่งในการคิดค่าใช้จ่ายโดยแยกส่วนได้ จึงเห็นว่าเพื่อความเป็นธรรมต่อผู้ใช้น้ำประปา การประปานครหลวงย่อมสามารถพิจารณาโดยแยกส่วนค่าใช้จ่ายการติดตั้งประปาให้สอดคล้องกับราคาต้นทุนการติดตั้งประปาตามความเป็นจริงได้

ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้ยกเลิกระเบียบการประปานครหลวง ฉบับที่ 50ฯ ข้อ 4.1 ในส่วนที่มีความหมายรวมถึงกรณีที่มีการขอใช้น้ำประปาแต่ลักษณะของการทำงานติดตั้งไม่ได้มีลักษณะเป็นการทำขึ้นใหม่หรือติดตั้งอุปกรณ์สำคัญเป็นส่วนใหญ่ และให้ยกเลิกคำสั่งการประปานครหลวงที่ 109/2544ฯ ข้อ 1 ในส่วนที่กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายเหมาจ่ายในกรณีใช้ท่อแยกเข้ามาตรวัดน้ำที่มีความยาวไม่เกิน 20 เมตร (คดีหมายเลขแดงที่ อ.230/2553)

คดีนี้...ศาลปกครองได้วางหลักในการปฏิบัติราชการที่ดีไว้สำหรับการติดตั้งประปา กล่าวคือการประปานครหลวงจะต้องคิดค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประปาตามสภาพความเป็นจริงเพื่อความเป็นธรรมต่อประชาชนผู้ใช้น้ำ และเป็นตัวอย่างคดีที่แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของการใช้สิทธิทางศาลเพื่อปกป้องรักษาสิทธิของประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการกระทำของรัฐที่ไม่เป็นธรรมดังกล่าว ส่งผลให้การประปานครหลวงต้องเปลี่ยนแปลงการคิดค่าธรรมเนียมการติดตั้งประปาอย่างเป็นธรรม ซึ่งยังผลให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนจำนวนมากที่ต้องขอใช้น้ำในลักษณะเดียวกันกับนายจุฑาเทพอีกด้วย

งานนี้...ต้องขอขอบคุณ “สุภาพบุรุษจุฑาเทพ” สถานเดียวครับ !!

ครองธรรม ธรรมรัฐ